

N:o 73.

Af Herr Ola Jönsson: Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande nedsättande af en komité för utredande af frågor om de fasta egendomar, förmåner och rättigheter, hvilka i Skåne blifvit Kronan under sådana förhållanden afhända, att Kronan dertill har återvinningsrätt.

Vid sistlidne riksdag väcktes i denna Kammaré motion derom, att en allmän och noggrann undersökning måtte anställas rörande den fasta egendom samt de förmåner och rättigheter af hvad beskaffenhet som helst, som, utan att vara till enskild person, bruk och inrättningar för evärdelig tid aflåtna, blifvit Kronan afhända, på det utrönas måtte, i hvad mån och under hvilka vilkor de möjligen skulle kunna till Kronan återvinnas.

Denna motion kom dock icke att af Riksdagen vidare behandlas, än att den blef af Kammarén utan remiss afslagen, ehuru den utan tvifvel varit förtjent af Riksdagens uppmärksamhet.

Förhållanden hafva emellertid sedan dess uppstått, som göra en så beskaffad undersökning icke allenast önskvärd utan rent af nödvändig, för så vidt fråga är om förhållanden i Skåne. Det torde nemligen vara allmänt bekant, hurusom en stor del brukare af hemman i Skåne inlätit sig i tvist med dem, af hvilka de arrenderat jorden, om eganderätten till densamma, och derigenom olyckligtvis försvarat sin redan förut sannolikt icke afundsvärda belägenhet.

Det är emellertid tydligt, att om arrendegifvarne icke hafva eganderätt till ifrågavarande hemman och lägenheter, åtminstone i de flesta fallen Kronan lär vara den, som har den. Och bör det fördenskull tillkomma statsmagterna att låta anställa utredning af dessa förhållanden, lika mycket för bevarandet af Kronans rätt, som för att gifva helgd åt den enskildes eganderätt, der den verkligen finnes, samt till förekommande af allt, som emellan arrendegifvare och arrendatorer kan gifva anledning till rättegångar af detta slag med thy åtföljande uppträden.

Det måste dessutom vara med god ordning i allmänhet öfverensstämmande, att en fråga af så vigtig beskaffenhet som den om eganderätten till landets jord jemte andra förmåner och rättigheter blifver behörigen utredd och så tydlig och klar, att någon ovisshet om huru härmed sig förhåller ej må kunna uppstå.

Således och enär icke anledning saknas för den förmodan, att jord samt andra förmåner och rättigheter blifvit Kronan afhända, dels på sätt och under vilkor, som i förutnämnda motion är antydt, nemligen såsom gåfva eller förläning åt enskild person, bruk och inrättningar på viss tid, dels såsom förpantad eller försåld mot rättighet för Kronan till återvinning, dels så att någon enskild person ansett eganderätten till hemmanets ränta liktydig med eganderätten till sjeltva jorden, och dels slutligen så att Kronan blifvit afhänd jord, till hvilken behöriga åtkomsthandlingar svårligen kunna visas; får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes genom en komité af dertill skicklige personer låta utreda frågan om hvilka fasta egendomar, jemte andra förmåner och rättigheter, som i Skåne blifvit Kronan på det sätt afhända, att Kronan dertill har återvinningsrätt; äfvensom att Kongl. Maj:t täcktes anbefalla vederbörande embetsverk och myndigheter att lemna denna komité alla de uppgifter och det biträde härutinnan, som hos dem kan vara att tillgå; och sedan en sådan undersökning blifvit verkställd, meddela Riksdagen de upplysningar i ämnet som på denna väg stått att erhålla.

Stockholm den 25 Januari 1869.

Ola Jönsson